

UZASADNIENIE

I. Cel projektowanej regulacji

W dniu 23 czerwca 2022 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie europejskiego zarządzania danymi i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (akt w sprawie zarządzania danymi) (Dz. Urz. UE L 152 z 03.06.2022, str. 1, Dz. Urz. UE L 132 z 17.05.2023, str. 89 oraz Dz. Urz. UE L 90204/2023 z 21.12.2023), dalej jako „DGA” lub „rozporządzenie”. DGA reguluje trzy główne obszary:

- 1) ponowne wykorzystywanie niektórych kategorii chronionych danych będących w posiadaniu podmiotów sektora publicznego wskazanych w art. 3 ust. 1 DGA, dalej jako „chronione dane”, tj. danych wyłączonych z zakresu regulacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 172 z 26.06.2019, str. 56), dalej jako „dyrektywa w sprawie otwartych danych”. Regulacje te dotyczą danych chronionych ze względu na:
  - poufność informacji handlowych, w tym tajemnicę handlową, zawodową i tajemnicę przedsiębiorstwa,
  - poufność informacji statystycznych,
  - ochronę praw własności intelektualnej osób trzecich,
  - ochronę danych osobowych w zakresie, w jakim dane te wykraczają poza zakres stosowania dyrektywy w sprawie otwartych danych;
- 2) usługi pośrednictwa danych;
- 3) altruizm danych.

W rozporządzeniu uregulowano również funkcjonowanie Europejskiej Rady ds. Innowacji w zakresie Danych, a także problematykę transferu danych nieosobowych do państw trzecich.

DGA jest stosowane bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich od dnia 24 września 2023 r. Niektóre przepisy rozporządzenia nie wymagają dodatkowej regulacji na poziomie krajowym i dlatego mogą być już dzisiaj bezpośrednio stosowane. W związku z tym, realizując obowiązki wynikające z DGA, Ministerstwo Cyfryzacji uruchomiło – w terminie przewidzianym w rozporządzeniu – [pojedynczy punkt informacyjny](#) w portalu danych ([dane.gov.pl](#)). Publikowany jest również wykaz zasobów chronionych danych (sukcesywnie uzupełniany), do którego prowadzenia obliguje Polskę DGA.

Pomimo, że DGA jest stosowane bezpośrednio, poziom regulacji nie jest pełny. W pewnym zakresie konieczne jest przyjęcie dodatkowych przepisów krajowych służących stosowaniu rozporządzenia. Prawodawca unijny pozostawił państwom członkowskim pewną swobodę w zakresie ukształtowania otoczenia instytucjonalno-organizacyjnego oraz regulacyjnego dla potrzeb stosowania przepisów DGA.

W aspekcie instytucjonalno-organizacyjnym każde państwo członkowskie zobowiązane jest powołać lub wyznaczyć podmioty odpowiedzialne za realizację przepisów DGA, tj. wyznaczyć organy, które będą pełnić funkcję właściwego podmiotu, pojedynczego punktu informacyjnego oraz organu odwoławczego (w odniesieniu do ponownego wykorzystywania chronionych danych), a także organu właściwego do spraw usług pośrednictwa danych oraz organu właściwego do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych. Z kolei w aspekcie regulacyjnym DGA nakłada na państwa członkowskie obowiązek unormowania w prawie krajowym niektórych kwestii proceduralnych, a także wymaga ustanowienia przepisów dotyczących kar za naruszenie obowiązków przewidzianych w rozporządzeniu.

W związku z tym, że polskie prawo nie przewiduje obecnie rozwiązań, które odpowiadałyby wszystkim mechanizmom regulowanym przez DGA, konieczne jest uchwalenie krajowych regulacji, które będą służyć stosowaniu przepisów rozporządzenia. Rekomendowanym rozwiązaniem jest uchwalenie nowej ustawy, w której zawarte zostaną przepisy prawa krajowego umożliwiające pełne stosowanie DGA w Polsce. Przepisy te będą regulować obszary pozostawione przez prawodawcę unijnego do uregulowania przez państwa członkowskie. Nowej ustawie proponuje się nadać tytuł „ustawa o zarządzaniu danymi”.

II. Pierwszy projekt ustawy o zarządzaniu danymi – UC146 (2022-2023)

Prace legislacyjne nad projektem ustawy służącej stosowaniu DGA rozpoczęły się w 2022 r. (pierwszy projekt). Założenia tego projektu dotyczące otoczenia instytucjonalno-organizacyjnego zostały skonsultowane z członkami [Grupy roboczej ds. strategicznych kierunków zarządzania danymi \(grupa ZD\)](#) skupiającej przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, naukowców oraz administracji. W lipcu 2023 r. projekt ustawy o zarządzaniu danymi ([UC146](#)) został skierowany do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych. Prace legislacyjne nie zostały zakończone przed końcem poprzedniej kadencji Sejmu, konieczne jest wznowienie prac nad nowym projektem ustawy wpisanym do aktualnego wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Uwagi i opinie zebrane podczas prac nad pierwszym projektem ustawy wzięto pod uwagę przy opracowaniu

obecnej wersji przepisów.

III. Zakres projektowanej regulacji

Istota rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy polega na zbudowaniu odpowiedniego otoczenia instytucjonalno-organizacyjnego oraz regulacyjnego, które umożliwi pełne stosowanie przepisów DGA w Polsce. Proponowane rozwiązania zostały oparte na założeniu, że regulacja na poziomie krajowym dotyczyć będzie wyłącznie przepisów, które zostały przez prawodawcę unijnego wprost przekazane do uregulowania w prawie krajowym lub takich, w których DGA zostawiło swobodę regulacyjną państwom członkowskim.

A. Otoczenie instytucjonalno-organizacyjne

W związku z koniecznością zorganizowania przez państwa członkowskie otoczenia instytucjonalno-organizacyjnego na potrzeby stosowania DGA projektowana ustawa zawierać będzie regulacje, w ramach których wyznaczone zostaną podmioty odpowiedzialne za realizację przepisów rozporządzenia. Projektowana ustawa wyznacza:

1. Właściwy podmiot

DGA zawiera przepisy stanowiące podstawę do ponownego wykorzystywania chronionych danych znajdujących się w posiadaniu podmiotów sektora publicznego (zob. pkt I.1 uzasadnienia). Aby wesprzeć podmioty sektora publicznego w procesie zezwalania na dostęp do celów ponownego wykorzystywania tego rodzaju danych, rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie obowiązek wyznaczenia właściwego podmiotu (lub kilku takich podmiotów, również sektorowych), które w zależności od potrzeb będą służyć pomocą i wsparciem dla podmiotów sektora publicznego poprzez:

- zapewnianie wsparcia technicznego polegającego na udostępnianiu bezpiecznego środowiska przetwarzania na potrzeby zapewniania dostępu do celów ponownego wykorzystywania danych,
- udzielanie wskazówek i zapewnianie wsparcia technicznego w zakresie ustrukturyzowania danych i ich przechowywania tak, by były one łatwo dostępne,
- zapewnianie wsparcia technicznego w zakresie pseudonimizacji oraz zapewnianie przetwarzania danych w sposób skutecznie chroniący prywatność, poufność, integralność i dostępność informacji zawartych w danych, na których ponowne wykorzystywanie zezwolono,

- udzielanie pomocy podmiotom sektora publicznego w zapewnianiu wsparcia ponownym użytkownikom w występowaniu do osób, których dane dotyczą, o zgodę na ponowne wykorzystywanie danych oraz do posiadaczy danych – o pozwolenie,
- udzielanie pomocy podmiotom sektora publicznego w zakresie oceny adekwatności zobowiązań umownych w sytuacjach transferu danych do państw trzecich.

W przepisach projektowanej ustawy wyznaczony zostanie jeden właściwy podmiot. Funkcję tę pełnić będzie Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, dalej „Prezes GUS”.

2. Pojedynczy punkt informacyjny

Drugim elementem systemu wspierającego realizację postanowień DGA w odniesieniu do ponownego wykorzystywania chronionych danych jest pojedynczy punkt informacyjny. Państwa członkowskie zobowiązane zostały do utworzenia takiego punktu dla podmiotów chcących skorzystać z danych, który będzie wspierał ich w identyfikacji właściwych zasobów możliwych do ponownego wykorzystywania na podstawie przepisów rozporządzenia. Pojedynczy punkt informacyjny ma prowadzić elektroniczny wykaz dostępnych zasobów chronionych danych wraz z odpowiednimi informacjami opisującymi te dane.

Projektowana ustawa przewiduje, że rolę pojedynczego punktu informacyjnego pełnić będzie, prowadzony przez Ministerstwo Cyfryzacji, portal danych dane.gov.pl, o którym mowa w art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1524). Punkt informacyjny został już uruchomiony w ramach portalu dane.gov.pl (zob. pkt I uzasadnienia). Początkowo (wrzesień 2023 r. – kwiecień 2024 r.) punkt funkcjonował w oparciu o istniejące (standardowe) rozwiązania portalowe. Ministerstwo Cyfryzacji podjęło prace polegające na dobudowaniu nowej funkcjonalności w portalu dedykowanej wyłącznie dla punktu informacyjnego, co miało na celu usprawnienie funkcjonowania i użytkowania tego punktu. Obecnie punkt informacyjny jest prowadzony w specjalnej, wydzielonej części portalu wraz z dodatkowymi funkcjonalnościami. Ministerstwo Cyfryzacji rozpoczęło także cykl szkoleń dla administracji publicznej dotyczących wykazu zasobów chronionych danych. Pierwsze szkolenie (dla urzędów wojewódzkich, urzędów marszałkowskich i urzędów miast wojewódzkich) odbyło się w listopadzie 2023 r.

3. Organ odwoławczy

DGA nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji dotyczących ponownego wykorzystywania chronionych danych. Taki

środek zaskarżenia musi obejmować możliwość kontroli przez bezstronny podmiot posiadający odpowiednią wiedzę fachową – np. krajowy organ ochrony konkurencji, odpowiedni organ regulujący dostęp do dokumentów, organ nadzorczy ustanowiony zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), dalej „RODO”, lub krajowy organ sądowy.

W związku z tym projektowana ustawa wprowadza jeden organ odwoławczy od decyzji dotyczących ponownego wykorzystywania chronionych danych (przepisy szczególne w stosunku do rozwiązań ogólnej procedury administracyjnej). Organem odwoławczym od decyzji wydawanych przez niemal wszystkie podmioty sektora publicznego (tj. kiedy od decyzji przysługuje odwołanie) będzie Minister Cyfryzacji. W przypadku decyzji, na które nie służy odwołanie (np. decyzji wydanej przez innego ministra) zastosowanie znajdować będą nadal przepisy ogólne (kodeksowe) – strona będzie mogła zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Stworzenie jednego wyspecjalizowanego organu odwoławczego (posiadającego odpowiednią wiedzę ekspercką) zapewni właściwy poziom kontroli rozstrzygnięć wydawanych przez podmioty sektora publicznego w dość skomplikowanej materii, jaką jest ponowne wykorzystywanie chronionych danych. Podobne rozwiązanie zastosowane zostało również w ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego w odniesieniu do decyzji dotyczących ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.

4. Organ właściwy do spraw usług pośrednictwa danych

DGA nakłada na państwa członkowskie obowiązek wyznaczenia co najmniej jednego organu właściwego do spraw usług pośrednictwa danych. Zadaniem takiego organu będzie przyjmowanie zgłoszeń dostawców usług pośrednictwa danych chcących świadczyć swoje usługi na terenie Unii Europejskiej oraz monitorowanie i nadzorowanie zgodności ich działań z wymogami określonymi w rozporządzeniu. Organy właściwe do spraw usług pośrednictwa danych są zobowiązane do ścisłej współpracy i wymiany informacji z organami ochrony danych, organami ochrony konkurencji, organami odpowiedzialnymi za cyberbezpieczeństwo oraz innymi odpowiednimi organami sektorowymi, a także z Komisją Europejską i swoimi

odpowiednikami z innych państw członkowskich. Ponadto przedstawiciele organów właściwych do spraw usług pośrednictwa danych zasiadać będą w Europejskiej Radzie ds. Innowacji w zakresie Danych. Zadaniem Rady będzie zapewnienie jednolitego stosowania przepisów rozporządzenia oraz doradzanie Komisji w kwestiach dotyczących interoperacyjności i standaryzacji. Organy właściwe do spraw usług pośrednictwa danych muszą spełniać określone wymogi wskazane w rozporządzeniu.

W przepisach projektowanej ustawy wyznaczony zostanie jeden organ właściwy do spraw usług pośrednictwa danych. Funkcję tę pełnić będzie Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, dalej „Prezes UODO”.

5. Organ właściwy do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych

Podobny system rejestracji oraz monitorowania i nadzorowania rozporządzenie wprowadza w odniesieniu do uznanych organizacji altruizmu danych. Państwa członkowskie zostały zobowiązane do wyznaczenia co najmniej jednego takiego organu. Charakter zadań przypisanych organom właściwym do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych oraz organom właściwym do spraw usług pośrednictwa danych jest zasadniczo podobny. Dotyczy to również wymogów jakie organy te muszą spełniać.

DGA przewiduje możliwość, aby funkcję organu właściwego do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych wykonywał ten sam podmiot, który pełni rolę organu właściwego do spraw usług pośrednictwa danych. Taki model został również przewidziany w przepisach projektowanej ustawy. Funkcję tę pełnić będzie w związku z tym Prezes UODO.

B. Otoczenie regulacyjne

Oprócz konieczności stworzenia odpowiedniego otoczenia instytucjonalno-organizacyjnego, dla celów stosowania DGA, państwa członkowskie zobowiązane są również zapewnić możliwość realizacji w prawie krajowym przepisów proceduralnych przewidzianych w rozporządzeniu oraz ustanowić regulacje dotyczące kar za naruszenie jego przepisów. W projektowanej ustawie zawarte zostaną w związku z tym niezbędne przepisy regulujące wskazane obszary. Kształt przepisów proceduralnych jest ściśle powiązany z rozwiązaniami instytucjonalnymi. Z kolei w przypadku regulacji dotyczących kar projektowane przepisy opierają się na rozwiązaniach podobnych do tych przewidzianych w już obowiązujących przepisach krajowych i unijnych, m.in. w RODO, ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie

danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) oraz ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), dalej „Kpa”.

IV. Systematyka ustawy

Przepisy ustawy pogrupowane zostały w następujące rozdziały:

1. Przepisy ogólne.
2. Ponowne wykorzystywanie danych.
3. Usługi pośrednictwa danych.
4. Altruizm danych.
5. Przekazywanie danych nieosobowych do państw trzecich.
6. Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych.
7. Zmiany w przepisach obowiązujących.
8. Przepis końcowy.

V. Szczegółowe regulacje

Rozdział 1. Przepisy ogólne

W rozdziale 1 określony został zakres spraw regulowanych projektowaną ustawą. W projekcie ustawy wyznaczone zostały organy odpowiedzialne za realizację przepisów DGA. W projektowanej regulacji zawarto przepisy dotyczące ponownego wykorzystywania chronionych danych, o których mowa w art. 3 ust. 1 DGA, w tym tryb rozpatrywania wniosków o ponowne wykorzystywanie chronionych danych oraz sposób udostępniania wykazu zasobów chronionych danych. Projektowana ustawa zawiera również regulacje umożliwiające stosowanie przepisów DGA dotyczących usług pośrednictwa danych oraz altruizmu danych. W projektowanej ustawie zawarto również regulacje dotyczące trybu postępowania w sprawie naruszeń obowiązków dotyczących przekazywania danych nieosobowych do państw trzecich oraz przepisy dotyczące kar pieniężnych za naruszenie przepisów DGA.

W rozdziale 1 uregulowano ponadto kwestie dotyczące postępowań administracyjnych prowadzonych przed Prezesem UODO pełniącego rolę organu właściwego do spraw usług pośrednictwa danych oraz organu właściwego do spraw rejestracji organizacji altruizmu

danych. Przepisy te w istotnym zakresie oparte zostały na rozwiązaniach przewidzianych w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Podobnie jak w ustawie z dnia 10 maja 2028 r. o ochronie danych osobowych w przepisach projektowanej ustawy ustanawia się zasadę subsydiarności przepisów Kpa w stosunku do przepisów proceduralnych projektowanej ustawy. Jednym z celów projektowanej ustawy jest bowiem stworzenie przepisów proceduralnych zapewniających możliwość stosowania rozporządzenia 2022/868. Zgodnie ze wskazaną zasadą subsydiarności pierwszeństwo należy przyznać regulacjom proceduralnym zawartym w przepisach projektowanej ustawy. Dopiero w przypadku braku odpowiedniej regulacji w projektowanej ustawie i DGA stosowane będą przepisy Kpa. Przepisy Kpa będą zatem miały zastosowanie – z uwzględnieniem odrębności wynikających z przepisów projektowanej ustawy i DGA – do postępowań administracyjnych toczących się przed Prezesem UODO.

Jednocześnie postępowania przez Prezesa UODO będą postępowaniami jednoinstancyjnymi. Decyzje administracyjne wydane przez Prezesa UODO w toku jednoinstancyjnych postępowań będą decyzjami ostatecznymi. Ponadto postanowienia wydawane przez Prezesa UODO w toku jednoinstancyjnych postępowań będą zaskarżalne do sądu wojewódzkiego, a nie będą od nich przysługiwać zażalenia.

Rozdział 2. Ponowne wykorzystywanie danych

W rozdziale 2 projektowanej ustawy zamieszczone zostały przepisy, które mają zapewnić możliwość pełnego stosowania regulacji DGA dotyczących ponownego wykorzystywania chronionych danych.

Oddział 1. Przepisy ogólne

W oddziale 1 wskazano, jakie podmioty na gruncie polskiego prawa spełniają kryteria podmiotów sektora publicznego, sięgając przy tym do regulacji ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego. DGA definiując zakres podmiotowy posługuje się pojęciami podmiotu sektora publicznego (ang. *public sector body*) oraz podmiotu prawa publicznego (ang. *bodies governed by public law*). Zgodnie z art. 2 pkt 17 DGA podmiot sektora publicznego oznacza państwo, organy regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednego takiego organu lub z co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego. Przez podmiot prawa publicznego rozumie się z kolei podmiot, który posiada następujące cechy: a)

został utworzony w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym i nie ma charakteru przemysłowego ani komercyjnego; b) posiada osobowość prawną; c) jest finansowany w przeważającej części przez państwo, organy regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego, jego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych organów lub podmiotów, albo ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, organy regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego (art. 2 pkt 18 DGA).

Oddział 2. Pojedynczy punkt informacyjny.

W projekcie ustawy uregulowano problematykę funkcjonowania pojedynczego punktu informacyjnego, w którym podmioty sektora publicznego udostępniają m.in. wykaz zasobów chronionych danych znajdujących się w ich posiadaniu. Punkt informacyjny prowadzi minister właściwy do spraw informatyzacji, za pośrednictwem portalu danych dane.gov.pl.

Oddział 3. Dostęp do celów ponownego wykorzystywania danych.

W oddziale 3 znajdują się przepisy regulujące tryb rozpatrywania wniosków o ponowne wykorzystywanie chronionych danych oraz przepis dotyczący prawa wyłącznego.

Procedura rozpatrywania wniosków o ponowne wykorzystywanie chronionych danych.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 DGA wniosek o ponowne wykorzystywanie chronionych danych należy złożyć do podmiotu sektora publicznego za pośrednictwem ministra właściwego do spraw informatyzacji, jako organu prowadzącego pojedynczy punkt informacyjny. Punkt (prowadzony przez ministra właściwego ds. informatyzacji) jest zobowiązany przekazać wniosek do podmiotu sektora publicznego, który posiada chronione dane. W projekcie wskazane zostały również elementy, jakie powinien zawierać wniosek o ponowne wykorzystywanie chronionych danych. Podmiotem odpowiedzialnym za jego rozpatrzenie będzie zawsze dysponent danych (podmiot sektora publicznego). Pojedynczy punkt informacyjny (minister właściwy do spraw informatyzacji) będzie zobowiązany przekazać wniosek do podmiotu sektora publicznego wskazanego we wniosku niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania. W przypadku, kiedy do pojedynczego punktu informacyjnego trafi wniosek, w którym nie zostanie wskazany podmiot sektora publicznego, do którego można przekazać wniosek, minister właściwy do spraw informatyzacji podejmie działania zmierzające do jego ustalenia. W sytuacji, kiedy nie będzie to możliwe, wniosek zostanie zwrócony wnioskodawcy. Ewentualne działania identyfikujące właściwy podmiot sektora publicznego muszą nastąpić w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku

do pojedynczego punktu informacyjnego. Zatem po otrzymaniu wniosku minister właściwy do spraw informatyzacji albo od razu przekaże wniosek do właściwego podmiotu sektora publicznego w terminie 7 dni od daty jego wpływu albo w tym samym terminie podejmie działania zmierzające do ustalenia dysponenta danych i przekaże do niego wniosek lub zwróci wniosek wnioskodawcy (w przypadku braku możliwości identyfikacji właściwego podmiotu sektora publicznego).

Kiedy wniosek o ponowne wykorzystywanie chronionych danych trafi do podmiotu sektora publicznego, podmiot ten zobowiązany będzie zbadać, czy wniosek spełnia wszystkie niezbędne wymogi.

W zakresie nieuregulowanym ustawą lub DGA do wniosku o ponowne wykorzystywanie chronionych danych stosowane będą odpowiednio przepisy art. 14, art. 33, art. 63 i art. 64 oraz działu I rozdziału 8 Kpa.

W projekcie ustawy wymienione zostały działania możliwe do podjęcia przez podmiot sektora publicznego po rozpatrzeniu wniosku o ponowne wykorzystywanie chronionych danych.

W ramach tych działań podmiot sektora publicznego:

- 1) składa wnioskodawcy ofertę dotyczącą udzielenia (zgodnie z art. 5 DGA) dostępu do celów ponownego wykorzystywania chronionych danych wskazanych we wniosku, dalej jako: „oferta”, albo
- 2) odmawia (w drodze decyzji) udzielenia dostępu do celów ponownego wykorzystywania chronionych danych wskazanych we wniosku, w przypadku braku możliwości udzielenia takiego dostępu zgodnie z art. 5 DGA.

W projekcie ustawy uregulowane zostały elementy, jakie zawierać musi oferta składana wnioskodawcy przez podmiot sektora publicznego. Oferta składać będzie się z następujących elementów:

- 1) warunki ponownego wykorzystywania chronionych danych wskazanych we wniosku o ponowne wykorzystywanie, określone zgodnie z art. 5 rozporządzenia DGA;
- 2) wysokość opłaty za zezwolenie na ponowne wykorzystywanie chronionych danych wskazanych we wniosku o ponowne wykorzystywanie, określoną zgodnie z art. 6 DGA oraz wskazanie rachunku bankowego, na który należy uiścić opłatę i termin jej uiszczenia, albo informację o braku takiej opłaty.

Wysokość opłaty powinna również uwzględniać koszty wskazane przez właściwy podmiot (Prezesa GUS) w przypadku, w którym podmiot sektora publicznego wystąpił z wnioskiem

o pomoc i zostanie ona udzielona. Opłaty pobierać mogą podmioty sektora publicznego, ale właściwy podmiot może mieć pośredni wpływ na ich wysokość. Właściwy podmiot udzielając podmiotowi sektora publicznego pomocy przy rozpatrzeniu wniosku o ponowne wykorzystywanie może wyliczyć (zgodnie z art. 6 DGA) koszty, które poniesie udzielając pomocy. Opłaty pobierać będzie jednak zawsze podmiot sektora publicznego w oparciu o koszty własne i ewentualne koszty właściwego podmiotu. Opłat nie będzie pobierał właściwy podmiot.

Warunki ponownego wykorzystywania, jakie mogą zostać określone przez podmiot sektora publicznego, uregulowane zostały w art. 5 DGA.

W projekcie ustawy uregulowano również procedurę związaną z trybem ofertowym, a więc czynności podejmowane przez podmiot sektora publicznego i wnioskodawcę po złożeniu oferty. Wnioskodawca, który otrzymał ofertę, będzie miał 14 dni na poinformowanie podmiotu sektora publicznego, czy ją przyjmuje. Jeżeli w ofercie zawarto wysokość opłaty, wraz z zawiadomieniem o przyjęciu oferty konieczne będzie przedłożenie potwierdzenia jej uiszczenia. W przypadku, kiedy wnioskodawca nie zawiadomi o przyjęciu oferty w terminie 14 dni, wniosek zostanie uznany za wycofany.

Podmiot sektora publicznego udzieli dostępu do celów ponownego wykorzystywania danych wskazanych we wniosku po łącznym spełnieniu dwóch przesłanek, tj. po przyjęciu przez wnioskodawcę oferty oraz po uiszczeniu opłaty w terminie wskazanym w ofercie (jeżeli w ofercie zawarto wysokość takiej opłaty).

Do decyzji o odmowie udzielenia dostępu do celów ponownego wykorzystywania chronionych danych w zakresie nieuregulowanym projektowaną ustawą lub DGA, zastosowanie znajdować będą przepisy Kpa, co powoduje, że rozstrzygnięcia podmiotu sektora publicznego podlegać będą (co do zasady) kontroli instancyjnej, a następnie sądownoadministracyjnej. W projekcie ustawy wprowadzone zostały jednak przepisy szczególne w stosunku do rozwiązań ogólnej procedury administracyjnej (zob. szerzej pkt III.A.3 uzasadnienia). Zgodnie z projektem ustawy organem odwoławczym od rozstrzygnięć wydawanych przez podmioty sektora publicznego będzie minister właściwy do spraw informatyzacji. Proponowane zmiany dotyczyć będą jednak jedynie decyzji, od których na podstawie przepisów Kpa stronie służy odwołanie (art. 127 § 2 Kpa). W przypadku decyzji wydanych w pierwszej instancji przez ministra właściwego do spraw informatyzacji lub samorządowe kolegium odwoławcze (na które zgodnie z art. 127 § 3 Kpa nie służy odwołanie) zastosowanie znajdować będą nadal przepisy Kpa – strona będzie mogła zwrócić się do tego organu z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie

sprawy. Przyjęcie takiego sposobu postępowania wynika bezpośrednio z przepisu projektu ustawy, zgodnie z którym w zakresie nieuregulowanym ustawą lub DGA do decyzji o odmowie udzielenia dostępu do celów ponownego wykorzystywania stosuje się odpowiednio przepisy Kpa. Projektowana ustawa ustanawia (w sposób szczególny, odmienny od przepisów ogólnej procedury administracyjnej) organem odwoławczym ministra właściwego do spraw informatyzacji w przypadkach, kiedy stronie służyć będzie odwołanie. Projekt nie reguluje w sposób szczególny sposobów rozpatrywania wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, zatem w tym przypadku właściwe pozostawać będą przepisy Kpa. Podobne rozwiązanie (jeden organ odwoławczy) zastosowano na gruncie ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego. Doświadczenia ministra właściwego do spraw informatyzacji wynikające ze stosowania przepisów wskazanej ustawy (wprowadzających jeden organ odwoławczy) pokazały, że niektóre podmioty w sposób nieprawidłowy interpretowały nowe regulacje i przekazywały odwołania do rozpatrzenia przez ministra właściwego do spraw informatyzacji pomimo, że w sprawie nie przysługiwało odwołanie, a wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Działo się tak, pomimo że w ustawie z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego znajduje się (tożsamy względem regulacji projektowanej ustawy) przepis odsyłający do Kpa w zakresie, w którym ustawa ta nie reguluje określonych zagadnień w sposób szczególny (m.in. w zakresie wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy). Kwestia ta została dodatkowo wyjaśniona w uzasadnieniu do projektu ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego. Pomimo tego zdarzały się przypadki błędnej interpretacji przepisów wskazanej ustawy. W związku z tym w celu wyeliminowania wszelkich ewentualnych wątpliwości w tym zakresie w projekcie ustawy dodano zdanie, że „przepis art. 127 § 3 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio”.

Prawo wyłączne.

W art. 4 ust. 1 DGA wprowadzony został ogólny zakaz uzgodnień dotyczący wyłączności, zgodnie z którym nie jest dozwolone zawieranie umów lub stosowanie innych praktyk odnoszących się do ponownego wykorzystywania chronionych danych, w ramach których przyznaje się prawa wyłączne lub których celem lub skutkiem jest przyznanie takich praw wyłącznych lub ograniczenie dostępności danych na potrzeby ponownego wykorzystywania przez podmioty niebędące stronami takich umów lub niestosujące innych tego typu praktyk. Zakaz ten nie jest całkowity, prawodawca unijny dopuścił bowiem możliwość przyznania

takiego prawa wyłącznego (na zasadzie wyjątku) w ściśle określonych przypadkach. Zgodnie z art. 4 ust. 3 DGA takie prawo wyłączone może zostać przyznane w drodze aktu administracyjnego lub uzgodnienia umownego. W przepisach projektowanej ustawy przesądzone, że prawo wyłączone może zostać udzielone w drodze umowy o udzielenie prawa wyłącznego zawartej z użytkownikiem danych. Jest to rozwiązanie odpowiadające funkcjonującym już w polskim prawie przepisom, które dotyczą prawa wyłącznego do korzystania z informacji sektora publicznego (zob. art. 9 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego).

Oddział 4. Pomoc udzielana przez właściwy podmiot

W oddziale 4 zebrane zostały przepisy regulujące sposób, w jaki podmiot sektora publicznego będzie mógł zwrócić się do właściwego podmiotu z wnioskiem o udzielenie pomocy w rozpatrzeniu wniosku o ponowne wykorzystywanie chronionych danych, tj. pomocy, o której mowa w art. 7 ust. 1 DGA. Każdy podmiot sektora publicznego, który podczas rozpatrywania wniosku o ponowne wykorzystywanie chronionych danych uzna, że taka pomoc jest mu niezbędna, będzie mógł zwrócić się z wnioskiem o jej udzielenie. Prezes GUS (pełniący funkcję właściwego podmiotu) po rozpatrzeniu wniosku o udzielenie pomocy przedstawi podmiotowi sektora publicznego informację o sposobie i zakresie udzielenia pomocy albo poinformuje podmiot sektora publicznego o braku możliwości jej udzielenia. Informacja o braku możliwości udzielania pomocy będzie wymagała uzasadnienia.

Rozdział 3. Usługi pośrednictwa danych

Rozdział 3 projektowanej ustawy zawiera przepisy, które mają służyć stosowaniu regulacji DGA dotyczących usług pośrednictwa danych.

W projektowanej ustawie znalazły się w związku z tym regulacje zapewniające stosowanie przepisów DGA dotyczących monitoringu i nadzoru prowadzonego nad dostawcami usług pośrednictwa danych przez Prezesa UODO jako organu właściwego do spraw usług pośrednictwa danych. Zgodnie z DGA w przypadku niezaprzestania przez dostawcę naruszania wymogów świadczenia usług pośrednictwa danych organ właściwy do spraw usług pośrednictwa danych będzie uprawniony, w odpowiednich przypadkach, do nakazania dostawcy przesunięcia rozpoczęcia świadczenia usług pośrednictwa danych, a także zawieszenia lub zaprzestania ich świadczenia. W projektowanej ustawie przesądzone, że środki te będą nakładane na dostawców w drodze decyzji administracyjnych. Informacje o ich wydaniu będą podlegały upublicznieniu w Biuletynie Informacji Publicznej Prezesa UODO.

Ostateczne decyzje o nałożeniu środków, o których mowa w art. 14 ust. 4 lit. b oraz art. 14 ust. 5 DGA (przesunięcie rozpoczęcia lub zawieszenie świadczenia usługi pośrednictwa danych) będą mogły zostać uchylone z urzędu w przypadkach określonych w tych przepisach. Uchylenie tych decyzji będzie możliwe z uwagi na wprowadzenie w projektowanej ustawie przepisu szczególnego w stosunku do ogólnych rozwiązań przewidzianych w Kpa służących wzruszeniu ostatecznych decyzji (zob. art. 163 Kpa).

W projekcie ustawy uregulowano również przepisy służące zapewnieniu stosowania przepisów DGA w zakresie rozpatrywania przez organ właściwy do spraw usług pośrednictwa danych skarg przeciwko dostawcom usług pośrednictwa danych, tj. skarg, o których mowa w art. 27 DGA. Skargi te będą musiały zostać rozpatrzone w terminie 2 miesiące od dnia wpływu. Termin ten będzie mógł zostać przedłużony do maksymalnie 4 miesięcy. Do skargi nie będą stosowane przepisy działu VIII Kpa, a bezpośrednio art. 27 DGA.

Rozdział 4. Altruizm danych

W rozdziale 4 projektowanej ustawy zawarte zostały przepisy służące stosowaniu regulacji DGA w zakresie altruizmu danych. Z uwagi na podobny zakres regulacji, przyjęte zostały (co do zasady) rozwiązania analogiczne do tych, jakie przewidziano dla usług pośrednictwa danych.

W projektowanej ustawie znalazły się w związku z tym regulacje zapewniające stosowanie przepisów DGA dotyczących monitoringu i nadzoru prowadzonego nad uznanymi organizacjami altruizmu danych przez organ właściwy do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych. Zgodnie z art. 24 ust. 5 DGA w przypadku, kiedy uznana organizacja altruizmu danych nie spełnia co najmniej jednego wymogu określonego w rozdziale IV rozporządzenia, to organizacja ta zostaje usunięta z odpowiedniego publicznego krajowego rejestru uznanych organizacji altruizmu danych i publicznego unijnego rejestru uznanych organizacji altruizmu danych oraz traci prawo do posługiwania się w swojej komunikacji pisemnej i ustnej oznakowaniem „uznana w Unii organizacja altruizmu danych”. W projektowanej ustawie przesądzono, że środek, o którym mowa w art. 24 ust. 5 DGA, Prezes UODO, jako organ właściwy do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych, nakłada w drodze decyzji administracyjnej. Informacje o jej wydaniu będą podlegały upublicznieniu w Biuletynie Informacji Publicznej Prezesa UODO.

W projekcie ustawy uregulowano również przepisy służące zapewnieniu stosowania przepisów DGA w zakresie rozpatrywania przez organ właściwy do spraw rejestracji organizacji altruizmu

danych skarg przeciwko uznanym organizacjom altruizmu danych, tj. skarg, o których mowa w art. 27 DGA. W tym przypadku regulacje te są tożsame z przewidzianymi dla skarg kierowanych przeciwko dostawcom usług pośrednictwa danych.

Rozdział 5. Przekazanie danych nieosobowych do państw trzecich

W DGA uregulowano zasady przekazywania danych nieosobowych do państw trzecich, w tym obowiązki, jakie muszą spełniać podmioty transferujące dane. W rozdziale 5 projektowanej ustawy znalazły się przepisy przyznające Prezesowi UODO uprawnienie do prowadzenia, z urzędu lub na wniosek podmiotu sektora publicznego, który udzielił dostępu do celów ponownego wykorzystywania danych, postępowań w sprawie naruszeń przepisów DGA przy przekazywaniu danych nieosobowych do państw trzecich. W przypadku stwierdzenia naruszenia Prezes UODO będzie uprawniony do nałożenia (w drodze decyzji) administracyjnej kary pieniężnej.

Rozdział 6. Przepisy o administracyjnych karach pieniężnych

W rozdziale 6 projektu ustawy zawarte zostały przepisy dotyczące administracyjnych kar pieniężnych za naruszenie regulacji DGA. Przepisy te w części wzorowane są na rozwiązaniach zawartych w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

W projekcie ustawy uregulowano administracyjne kary pieniężne jakie będzie mógł w drodze decyzji nałożyć organ właściwy do spraw usług pośrednictwa danych. Przyjęto, że w przypadku dostawców usług pośrednictwa danych wysokość kary będzie uzależniona od rodzaju naruszenia. W przypadku naruszenia przez dostawcę usług pośrednictwa danych obowiązków dotyczącego zgłoszenia, o którym mowa w art. 11 DGA, wysokość administracyjnej kary pieniężnej będzie wynosiła do 50 000 euro. W przypadku natomiast naruszenia warunków świadczenia usług pośrednictwa danych, o których mowa w art. 12 DGA, kara będzie wynosiła do 500 000 euro. Z uwagi na odmienną specyfikę usług, które oferować będą uznane organizacje altruizmu danych, organ właściwy do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych będzie mógł nałożyć na taką organizację (w drodze decyzji) administracyjną karę pieniężną w wysokości do 5 000 euro.

W projektowanym rozdziale przewidziano również administracyjną karę pieniężną w wysokości do 500 000 euro za naruszenie przepisów dotyczących przekazywania danych nieosobowych do państw trzecich zgodnie z art. 5 ust. 14 i art. 31 DGA.

Rozdział 7. Zmiany w przepisach obowiązujących

W projekcie przewiduje się nowelizację dwóch innych ustaw, tj. ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773 oraz z 2024 r. poz. 1222) oraz ustawy 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych. Zmiany w tych aktach polegają odpowiednio na wskazaniu, że Prezes GUS pełni rolę właściwego podmiotu, a Prezes UODO rolę organu właściwego do spraw usług pośrednictwa danych oraz organu właściwego do spraw rejestracji organizacji altruizmu danych.

Rozdział 8. Przepis końcowy

Projekt przewiduje, że ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

V. Pozostałe informacje

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

Projekt ustawy jest zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej i służy ich stosowaniu.

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Cyfryzacji. Ponadto zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348 oraz z 2024 r. poz. 757), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.